

MUNI
ECON

22ND INTERNATIONAL COLLOQUIUM ON
REGIONAL SCIENCES

CONFERENCE PROCEEDINGS

VELKÉ BÍLOVICE, JUNE 12-14, 2019

BRNO 2019

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF ECONOMICS AND ADMINISTRATION
DEPARTMENT OF REGIONAL ECONOMICS AND ADMINISTRATION

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této elektronické publikace nesmí být reprodukována nebo šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu vykonavatele majetkových práv k dílu, kterého je možné kontaktovat na adrese: Nakladatelství Masarykovy univerzity Munipress, Rybkova 19, 602 00 Brno.

All rights reserved. No part of this e-book may be reproduced or transmitted in any form or by any means without prior written permission of copyright administrator which can be contacted at Masaryk University Press, Žerotínovo náměstí 9, 601 77 Brno.

Vydavatel / Publisher:

Masarykova univerzita / Masaryk University Press

Editoři / Edited by:

Ing. Viktorie KLÍMOVÁ, Ph.D.

doc. Ing. Vladimír ŽÍTEK, Ph.D.

(Masarykova univerzita / Masaryk University, Czech Republic)

Recenzent sborníku / Reviewed by:

prof. Ing. Elena ŽÁRSKA, CSc.

(Národohospodářská fakulta, Ekonomická univerzita v Bratislavě / Faculty of National Economy, University of Economics in Bratislava, Slovakia)

Jednotlivé příspěvky byly recenovány externími recenzenty. / Individual papers were reviewed by external reviewers.

Technické zpracování / Technical processing:

Ing. Martina JAŇUROVÁ

(Masarykova univerzita / Masaryk University, Czech Republic)

Vzor citace / Citation example:

AUTOR, A. Název článku. In Klímová, V., Žitek, V. (eds.) *XXII. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Sborník příspěvků*. Brno: Masarykova univerzita, 2019. s. 1–5. ISBN 978-80-210-9268-6. DOI.

AUTHOR, A. Title of paper. In Klímová, V., Žitek, V. (eds.) *22nd International Colloquium on Regional Sciences. Conference Proceedings*. Brno: Masaryk University Press, 2019. pp. 1–5. ISBN 978-80-210-9268-6. DOI.

Publikace neprošla jazykovou úpravou. / Publication is not a subject of language check.

Za správnost obsahu a originalitu výzkumu zodpovídají autoři. / Authors are fully responsible for the content and originality of the articles.

© 2019 Masarykova univerzita
ISBN 978-80-210-9268-6 (online : pdf)

PROGRAMOVÝ VÝBOR / PROGRAMME COMMITTEE

doc. Ing. Vladimír ŽÍTEK, Ph.D. (předseda/head)

vedoucí Katedry regionální ekonomie a správy, Ekonomicko-správní fakulta, Masarykova univerzita
head of Department of Regional Economics and Administration, Faculty of Economics and Administration, Masaryk University, Czech Republic

prof. Ing. Jaroslav MACHÁČEK, CSc.

Katedra regionálních studií, Národohospodářská fakulta, Vysoká škola ekonomická v Praze
Department of Regional Studies, Faculty of Economics, University of Economics, Prague, Czech Republic

prof. Ing. Jozef TVRDOŇ, PhD.

Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja, Národohospodárska fakulta, Ekonomická univerzita v Bratislave
Department of Public Administration and Regional Development, Faculty of National Economy, University of Economics in Bratislava, Slovak Republic

prof. RNDr. Milan VITURKA, CSc.

Katedra regionální ekonomie a správy, Ekonomicko-správní fakulta, Masarykova univerzita
Department of Regional Economics and Administration, Faculty of Economics and Administration, Masaryk University, Czech Republic

prof. RNDr. René WOKOUN, CSc.

Katedra správního práva a veřejné správy, Fakulta právních a správních studií, Vysoká škola finanční a správní
Department of Administrative Law and Public Administration, Faculty of Law and Public Administration, University of Finance and Administration, Czech Republic

prof. Ing. Elena ŽÁRSKA, CSc.

Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja, Národohospodárska fakulta, Ekonomická univerzita v Bratislave
Department of Public Administration and Regional Development, Faculty of National Economy, University of Economics in Bratislava, Slovak Republic

doc. Ing. Jana JARÁBKOVÁ, PhD.

Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka, Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Department of Regional and Rural Development, Faculty of European Studies and Regional Development, Slovak University of Agriculture in Nitra

doc. Ing. Radoslav KOŽIAK, PhD.

Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja, Ekonomická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Department of Public Economy and Regional Development, Faculty of Economics, Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovak Republic

doc. Ing. Ivana KRAFTOVÁ, CSc.

proděkanka pro vnitřní záležitosti, Ústav regionálních a bezpečnostních věd, Fakulta ekonomicko-správní, Univerzita Pardubice
Vice-Dean for Internal Affairs, Institute of Regional and Security Sciences, Faculty of Economics and Administration, University of Pardubice

doc. Ing. Viera PAPCUNOVÁ, PhD.

Ústav ekonomiky a manažmentu, Fakulta prírodných vied, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Institute of Economics and Management, Faculty of Natural Sciences, Constantine the Philosopher University in Nitra, Slovak Republic

doc. Ing. Jan STEJSKAL, Ph.D.

Ústav ekonomických věd, Fakulta ekonomicko-správní, Univerzita Pardubice
Institute of Economic Sciences, Faculty of Economics and Administration, University of Pardubice

Ing. Viktorie KLÍMOVÁ, Ph.D.

Katedra regionální ekonomie a správy, Ekonomicko-správní fakulta, Masarykova univerzita
Department of Regional Economics and Administration, Faculty of Economics and Administration, Masaryk University, Czech Republic

Ing. Eva VÝROSTOVÁ, PhD.

Katedra ekonomiky a riadenia verejnej správy, Fakulta verejnej správy, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Department of Economics and Management of Public Administration, Faculty of Public Administration, Pavol Jozef Šafárik University in Košice

OBSAH

METROPOLE JAKO FENOMÉNY SOUDRŽNOSTI REGIONŮ: PŘÍPAD PRAHY A BRNA <i>Ivana KRAFTOVÁ - Jiří KRAFT</i>	11
KONVERGENČNÉ TENDENCIE V PODMIENKACH REGIÓNOV SR <i>Michal LEVICKÝ - Marta URBANÍKOVÁ - Jarmila HUDÁKOVÁ - Milan MAROŠ - Michaela ŠTUBŇOVÁ</i>	20
REGIONAL COMPETITIVENESS INDEX AS A SUITABLE TOOL FOR EVALUATING SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE EU NUTS 2 REGIONS <i>Michaela STANIČKOVÁ</i>	28
HOW DID THE TIME GO WITH THE EU REGIONAL COMPETITIVENESS INDEX? ANALYSIS OF CONTENT AND METHODOLOGICAL CHANGES ACROSS EDITIONS <i>Michaela STANIČKOVÁ - Lukáš MELECKÝ</i>	37
KNOWLEDGE INTENSIVE BUSINESS SERVICES (KIBS) AND POTENTIAL OF REGIONS IN VISEGRAD GROUP COUNTRIES <i>Petr HLAVÁČEK - Małgorzata MARKOWSKA - Elżbieta SOBCZAK</i>	46
ANALYSIS OF SHARED SERVICE CENTERS AND BUSINESS PROCESS OUTSOURCING CENTERS IN SLOVAK REGIONS <i>Marta URBANÍKOVÁ - Michaela ŠTUBŇOVÁ - Michal LEVICKÝ</i>	53
ECONOMIC PERFORMANCE OF MANUFACTURING INDUSTRY OF PILSEN AGGLOMERATION <i>Pavel KRAJÍČEK - Václav NOVÁK - Šárka PALCROVÁ</i>	61
STROJÍRENSKÝ PRŮMYSL V ČESKÉ REPUBLICE V LETECH 2011 - 2016 <i>Ján KRÁLÍK - Václav NOVÁK</i>	69
INDIKÁTORY EFEKTU PŘELÉVÁNÍ V REGIONECH <i>Sylvie KOTÍKOVÁ</i>	78
THE BOISTEROUS BEHAVIOUR OF SOCIETAS EUROPAEA IN CZECHIA – A PROXIMITY ANALYSIS OF MERGERS AND ACQUISITIONS <i>Aleš BĚLOHRADSKÝ</i>	85
REGIONÁLNÍ ROZDÍLY V REÁLNÉ EKONOMICKÉ AKTIVITĚ PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ V ČESKÉ REPUBLICE V LETECH 2010-2018 <i>Eva HAMPLOVÁ - Jaroslav KOVÁRNÍK</i>	92
VÝVOJ POČTU PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY <i>Petra CHMIELOVÁ - Kamila TUREČKOVÁ</i>	100
PODPORA PODNIKANIA FORMOU PRÍSPEVKU NA SAMOSTATNÚ ZÁROBKOVÚ ČINNOSŤ <i>Marcela KORENKOVÁ</i>	110
VPLYV FAKTOROV PRÁVNEHO PROSTREDIA NA RODINNÉ PODNIKY V REGIÓNOCH SLOVENSKEJ REPUBLIKY <i>František VOJTECH - Jarmila MIŽIČKOVÁ - Michal LEVICKÝ</i>	117
SÚČASNÉ TRENDY REGIONÁLNEHO ROZVOJA SLOVENSKA <i>Gabriel ZUBRICZKÝ</i>	125
VYBRANÉ CHARAKTERISTIKY TVORBY A ŠÍRENIA ZNALOSTÍ NA ZÁPADNOM SLOVENSKU V OBDOBÍ 2007-2017 <i>Pavla ŠTEFKOVIČOVÁ</i>	130
IDENTIFIKACE FAKTORŮ (NE-)ÚSPĚŠNOSTI REGIONÁLNÍCH INOVAČNÍCH SYSTÉMŮ <i>Soňa RASZKOVÁ - Vladimír ŽÍTEK</i>	138
INNOVATION AND COMPETITIVENESS IN REGIONS OF THE SLOVAK REPUBLIC <i>Jarmila HUDÁKOVÁ - Milan MAROŠ</i>	146
MOŽNOSTI IMPLEMENTACE POPTÁVKOVÉ INOVAČNÍ POLITIKY V REGIONECH <i>Viktorie KLÍMOVÁ - Soňa RASZKOVÁ</i>	153

EFFECTS OF PUBLIC PROCUREMENT CONTRACT ON FIRM PRODUCT AND SERVICE INNOVATION – CASE STUDY OF CZECHIA, SLOVAKIA AND NORWAY <i>Solomon GYAMFI - Henry Junior ANDERSON - Viktor PROKOP</i>	163
AKADEMICKÝ VÝSKUM V KRAJOCH SLOVENSKA V ROKOCH 2005-2017 – VYBRANÉ TYPY VEDECKÝCH PUBLIKÁCIÍ <i>Michal HLADKÝ</i>	169
EFFICIENCY OF INTELLECTUAL CAPITAL GENERATION: A DEA ANALYSIS OF SELECTED EU REGIONS <i>Henry Junior ANDERSON - Solomon GYAMFI - Jan STEJSKAL</i>	177
ZHODNOTENIE VYBRANÝCH INDIKÁTOROV VZDELÁVANIA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE A FÍNSKU SO ZAMERANÍM NA INOVÁCIE A ROZVOJ <i>Michal CIFRANČ - Maroš VALACH - Denisa HANÁČKOVÁ</i>	185
ČO OVPLYVŇUJE PODNIKATELSKÉ ZÁMERY MATURANTOV POCHÁDZAJÚCICH Z MESTA A Z VIDIEKA? <i>Stanislav KOLOŠTA - Gabriela NEDELOVÁ - Filip FLAŠKA - Jana HRONCOVÁ VICIANOVÁ</i>	194
THE EVALUATION OF ALTERNATIVE FINANCIAL RESOURCES OF SECONDARY EDUCATION IN THE MORAVIAN-SILESIA REGION <i>Petra SCHWARZOVÁ - Martina LITSCHMANNOVÁ</i>	200
VYSOKÉ ŠKOLY V STREDNEJ A VÝCHODNEJ EURÓPE –ŠTRUKTURÁLNE A PRIESTOROVÉ ASPEKTY <i>Štefan REHÁK</i>	209
FINANCOVÁNÍ VEŘEJNÉHO VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE V LETECH 2010 AŽ 2017 V REGIONÁLNÍCH SOUVISLOSTECH <i>Michal TVRDOŇ</i>	217
METROPOLE STŘEDNÍ EVROPY A JEJICH POSTAVENÍ V SÍTI VYSOKORYCHLOSTNÍCH TRATÍ <i>Milan VITURKA - Vilém PAŘIL</i>	225
HODNOCENÍ POTENCIÁLNÍCH VLIVŮ VYSOKORYCHLOSTNÍCH TRATÍ NA PRACOVNÍ MOBILITU V ČESKÉ REPUBLICE <i>Vilém PAŘIL - Milan VITURKA</i>	232
COMPARISON OF ROAD FREIGHT CHARGING IN VISEGRAD GROUP COUNTRIES IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE REGIONAL DEVELOPMENT <i>Tomáš KUČERA - Nikola VITEKOVÁ</i>	240
NÁSTROJE ZVÝŠENÍ ÚROVNĚ PROJEKTOVÉHO ŘÍZENÍ PRO LEPŠÍ ROZVOJ REGIONŮ <i>Jana KOŠTÁLOVÁ - Ondřej TÁBORSKÝ</i>	248
IMPLEMENTACE INTEGROVANÝCH NÁSTROJŮ ÚZEMNÍ DIMENZE V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014 – 2020 <i>Jana KOŠTÁLOVÁ - Marie BEDNAŘÍKOVÁ</i>	256
OPERAČNÝ PROGRAM EFEKTÍVNA VEREJNÁ SPRÁVA V PODMIENKACH REGIÓNOV SLOVENSKA <i>Radomira HORNYÁK GREGÁŇOVÁ - Dana ORSZÁGHOVÁ</i>	264
VYBRANÉ PROCESY FORMULÁCIE A IMPLEMENTÁCIE POLITIKY PODPORY NAJMENEJ ROZVINUTÝCH OKRESOV <i>Lukáš VARECHA - Mária FÁZIKOVÁ</i>	272
DŮVODY NEATRAKTIVITY NĚKTERÝCH OBCÍ V LIBERECKÉM KRAJI Z HLEDISKA BYDLENÍ <i>Emil DRÁPELA</i>	281
ANALÝZA CENOVÉ DOSTUPNOSTI BYDLENÍ V ČESKÝCH A POLSKÝCH REGIONECH <i>David SLAVATA</i>	289
THE ANALYSIS OF THE LIVING PREFERENCES IN SLOVAKIA IN THE LIGHT OF SUSTAINABILITY <i>David COLE - Ľuba KUBIŠOVÁ - Mária MURRAY SVIDROŇOVÁ - Radoslav KOŽIAK - Jolana GUBALOVÁ</i>	297

MIGRAČNÍ VZTAHY V BRNĚNSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI PO ROCE 1989 <i>Barbora DUTKOVÁ - Petr TONEV</i>	305
AKO ČASTO A AKO DLHO NAKUPUJÚ SPOTREBITELIA V NÁKUPNÝCH CENTRÁCH V BRATISLAVE? PRÍSTUP KONCENTRICKÝCH ZÓN <i>František KRIŽAN - Petra HENCELOVÁ - Kristína BILKOVÁ</i>	314
SUPPORT OF FOOD RETAIL AND SELECTED COMMERCIAL SERVICES IN THE SOUTH MORAVIAN REGION <i>Zdeněk ŠILHAN</i>	323
UKAZATEL AUTARKIE JAKO NÁSTROJ BENCHMARKINGU VEŘEJNÉHO SEKTORU (NA PŘÍKLADU KOOPERACE OBCÍ JIHOČESKÉHO KRAJE) <i>Jiří DUŠEK</i>	329
VÝZNAM VNITŘNÍCH HODNOT MÍSTNÍCH KOMUNIT V PROCESU STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE OBCE <i>Tomáš SÝKORA - Josef MIŠKOVSKÝ - Kateřina VYHNÁNKOVÁ</i>	338
E-PARTICIPATION TOOLS AND THEIR USE IN THE MORAVIAN-SILESIA REGION <i>Filip HAMPL - Martina JAŇUROVÁ</i>	345
POTENCIÁL KOMUNIKÁCIE MIESTNEJ SAMOSPRÁVY V KONTEXTE GHOSTINGU A SPOKOJNOSTI OBYČANOV <i>Juraj TEJ - Matus VAGAŠ - David MIŠKO</i>	352
PRACTICES IN PUBLIC SERVICE PROVISION STIMULATING INVOLVEMENT OF PUBLIC SECTOR <i>Monika BUMBALOVÁ - Eva BALÁŽOVÁ</i>	361
THE EVALUATION OF THE RELATIONS BETWEEN THE STATE BUDGET AND THE LOCAL SELF-GOVERNMENT BUDGETS (CASE STUDY OF THE SLOVAK REPUBLIC) <i>Viera PAPCUNOVÁ - Eva BALÁŽOVÁ - Peter ÁGH</i>	369
ZMĚNY VE STRUKTUŘE VÝDAJŮ ČESKÝCH MUNICIPALIT <i>Pavel ZDRAŽIL</i>	378
DOPADY REZIDENČNÍ SUBURBANIZACE NA VÝDAJOVOU STRÁNKU ROZPOČTŮ POPULAČNĚ MALÝCH OBCÍ <i>Lucie HORÁČKOVÁ - Miroslav KOPÁČEK</i>	387
INNOVATION ACTIVITIES IN LOCAL SELF-GOVERNMENT <i>Maroš VALACH - Michal CIFRANIČ</i>	395
MODERNÉ TECHNOLOGIE V BOJI PROTI KRIMINALITE: MESTSKÉ KAMEROVÉ SYSTÉMY V ČESKEJ REPUBLIKE <i>Martin KOVANIČ</i>	403
KONCEPČNÍ PŘÍSTUPY K ZAJIŠTĚNÍ VEŘEJNÝCH SLUŽEB NA VENKOVĚ: ZKUŠENOSTI Z NĚMECKÉ REGIONÁLNÍ POLITIKY A PROSTOROVÉHO PLÁNOVÁNÍ <i>Jiří JEŽEK</i>	411
CO-PRODUCTION OF PUBLIC SERVICES IN RURAL AREAS – THE POLISH WAY? <i>Jaroslav OLEJNICZAK - Dorota BEDNARSKA-OLEJNICZAK</i>	418
IDENTIFIKACE DEMOGRAFICKÝCH TENDŮ V PŘÍHRANIČNÍCH REGIONECH ČR V KONTEXTU FINANCOVÁNÍ MÍSTNÍCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB <i>Maciej Wojciech MOLAK</i>	426
MAPOVÁNÍ VIRTUÁLNÍCH INFRASTRUKTUR PRO REGIONÁLNÍ SHLUKOVÉ ANALÝZY <i>Josef BOTLÍK - Milena BOTLÍKOVÁ</i>	434
VLIV PŘÍMÝCH ZAHRANIČNÍCH INVESTIC NA ZEMĚDĚLSKOU PŮDU V ČESKÉ REPUBLICE <i>Jaroslav ŠKRABAL</i>	442
PODPORA REGIONÁLNÝCH ŠPECIFÍK V KRAJINNO-ARCHITEKTONICKEJ TVORBE V PODMIENKACH SLOVENSKEHO VIDIEKA <i>Gabriel KUCZMAN - Ľubica FERLANCOVÁ</i>	449

MOŽNOSTI UPLATNĚNÍ MENTÁLNÍCH MAP A ASOCIAČNÍCH ANALÝZ V REGIONÁLNÍCH ANALÝZÁCH	455
<i>Vladimira ŠILHÁNKOVÁ - Michael PONDĚLÍČEK - Iva POSLUŠNÁ - Pavel STRUHA</i>	
IDENTIFIKACE GLOBÁLNÍCH TRENDŮ V CESTOVNÍM RUCHU A JEJICH VLIV NA UDRŽITELNOST DESTINACE	462
<i>Markéta NOVOTNÁ - Lenka GRAJCIAROVÁ - Dominika POLEHŇA</i>	
STAKEHOLDERS INFLUENCE ON THE COMPETITIVENESS FACTORS OF TOURISM DESTINATION	470
<i>Martin LUŠTICKÝ - Martin MUSIL</i>	
KONKURENCESCHOPNOST CESTOVNÍHO RUCHU ČESKÉ REPUBLIKY V RÁMCI ZEMÍ VISEGRADSKÉ ČTYŘKY	477
<i>Markéta KALÁBOVÁ - Zdenka PETRŮ - Antonín DVOŘÁK</i>	
REGIONÁLNÍ DISPARITY PŘÍSTUPNOSTI CESTOVNÍHO RUCHU V KONTEXTU MATERIÁLNÍ DEPRIVACE V ČR	483
<i>Milena BOTLÍKOVÁ - Josef BOTLÍK</i>	
ČESKÁ PODOBA KONSOLIDACE DMO	492
<i>Andrea HOLEŠINSKÁ</i>	
EVALUATION OF DESTINATION MANAGEMENT ORGANIZATIONS FINANCING IN BANSKÁ BYSTRICA REGION	500
<i>Lubica ŠEBOVÁ - Radka MARČEKOVÁ - Veronika BELIČKOVÁ - Ján ŠEBO</i>	
SLOVAK AND AUSTRIAN TOURISM STRATEGIES AND PRODUCTS	508
<i>Andrej MALACHOVSKÝ - Radka MARČEKOVÁ</i>	
VPLYV CESTOVNÉHO RUCHU NA ROZVOJ MESTA PIEŠŤANY	516
<i>Miroslava TREMBOŠOVÁ - Alena DUBCOVÁ - Hilda KRAMÁREKOVÁ - Peter TREMBOŠ</i>	
REGIONAL PRODUCTS OFFERED BY TOURIST INFORMATION CENTERS IN SLOVAKIA	523
<i>Ludmila MAZÚCHOVÁ - Kristína PANČÍKOVÁ</i>	
PROJEKT SLOW FOOD CE JAKO KLÍČ K UDRŽITELNÉMU ROZVOJI	531
<i>Helena KUBÍČKOVÁ</i>	
VYUŽITIE GEOCACHINGU V ROZVOJI CESTOVNÉHO RUCHU NA ÚZEMÍ HORNÉHO LIPTOVA	539
<i>Gréta VRBIČANOVÁ - Matej MOČKO - Dominika KAISOVÁ</i>	
TRANSFORMÁCIA ÚZEMNEJ IDENTITY „KREMNICKEHO HAUERLANDU“	547
<i>Magdaléna NEMČÍKOVÁ - Alfred KROGMANN - Daša OREMUSOVÁ - Viera SCHOLZOVÁ</i>	
VIDIECKY TURIZMUS V MARGINALIZOVANOM PROSTREDÍ (NA PŘÍKLADE OBCE HRUŠOV)	555
<i>Jolana DARULOVÁ - Katarína KOŠTIALOVÁ</i>	
DEVELOPMENT OF RURAL TOURISM IN THE CZECH REPUBLIC: CASE STUDY OF THE SOUTH BOHEMIAN REGION	561
<i>Iveta HAMARNEH</i>	
VÍCE JE LÉPE? INTENZITA CESTOVNÍHO RUCHU A JEJÍ VLIV NA UDRŽITELNOST DESTINACE	568
<i>Markéta NOVOTNÁ - Josef KUNC</i>	
MEDIÁLNĚ-PROSTOROVÁ ANALÝZA OPATŘENÍ V DESTINACÍCH TRPÍCÍCH OVERTOURISMEM	577
<i>Aneta KRAJÍČKOVÁ</i>	
PERCEPTION OF RISK AS A BARRIER IN TOURIST DESTINATION DEVELOPMENT. A KEY STUDY FROM COLOMBIA	583
<i>Michael PONDĚLÍČEK - Vladimira ŠILHÁNKOVÁ - Armando ALFARO VALERO - Jefferson ARIAS GOMÉZ</i>	
PODPORA VÝZKUMNÝCH AKTIVIT V CESTOVNÍM RUCHU Z GRANTOVÝCH NÁSTROJŮ EU	592
<i>Ondřej REPÍK</i>	

SPATIAL ASPECT AND BEHAVIOR OF TOUR OPERATORS IN SLOVAKIA (CASE STUDY) <i>Lucia ŠOLCOVÁ - Jozef PETRIKOVIČ</i>	597
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ JAKO AKTÉR PODPORY SPORTU <i>Martina HALÁSKOVÁ</i>	607
PREČO BY SA MALO MESTO UCHÁDZAŤ O TITUL EURÓPSKE MESTO ŠPORTU? <i>Katarína ŠULAJOVÁ - Nikola ŠTEFANIŠINOVÁ - Nikoleta MUTHOVÁ</i>	616
HODNOCENÍ BELGICKÝCH KREATIVNÍCH HUBŮ <i>Markéta CHALOUPKOVÁ - Martina JAŇUROVÁ</i>	625
MEASUREMENT OF SOFT FACTORS IN THE EU REGIONAL DEVELOPMENT: CASE OF MEDIA IMAGE OF CZECH REGIONS <i>Eva POLEDNÍKOVÁ</i>	632
ZPRAVODAJSKÉ AGENDY TELEVIZNÍCH STANIC V OBLASTI EKONOMICKÝCH CHARAKTERISTIK REGIONŮ V ČESKÉ REPUBLICE <i>Jaroslav URMINSKÝ</i>	642
TELEVIZNÍ PŘÍSPĚVKY O KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY Z POHLEDU ZPRAVODAJSKÝCH RELACÍ <i>Jan SUCHÁČEK</i>	650
REGENERACE BROWNFIELDŮ V ODVĚTVÍ KULTURY V ČESKÉ REPUBLICE <i>Kamila TUREČKOVÁ - Petra CHMIELOVÁ</i>	657
CURRENT USE OF FORMER COMMUNIST AGRICULTURAL PROPERTIES IN SOUTH BOHEMIA <i>Tomáš KREJČÍ - Josef NAVRÁTIL - Stanislav MARTINÁT - Kamil PÍCHA - Petr KLUSÁČEK - Robert OSMAN - Jaroslav ŠKRABAL</i>	665
RUDNIANSKO-GELNICKÁ ENVIRONMENTÁLNA ZÁŤAŽOVÁ OBLASŤ AKO LIMITUJÚCI FAKTOR REGIONÁLNEHO ROZVOJA <i>Martin BOLTÍŽIAR - Eva MICHAELI</i>	672
ETICKÝ MANAGEMENT V REGIONÁLNÍM A KORPORÁTNÍM VODÁRENSTVÍ V ČR <i>Jiří NESIBA - Josef SMOLÍK</i>	680
VÝVOJ MNOŽSTVA KOMUNÁLNĚHO ODPADU NA SLOVENSKU A V NITRIANSKOM KRAJI V ROKOCH 2002-2017 <i>Melánia FESZTEROVÁ - Jana NÉMETHOVÁ</i>	690
OCHOTA PLATIT ZA SNÍŽENÍ POČTU RESPIRAČNÍCH ONEMOCNĚNÍ DĚTÍ V OSTRAVĚ <i>Dominika TÓTHOVÁ</i>	699
REGIONÁLNÍ DISPARITY DETERMINANT ZDRAVOTNÍHO STAVU OBYVATELSTVA KRAJE VYSOČINA A ÚSTECKÉHO KRAJE V ROCE 2006 A 2016 <i>Dana HŮBELOVÁ - Michal HOŘÍNEK - Alice KOZUMPLÍKOVÁ</i>	708
THE GEOGRAPHIC CONCENTRATION OF CANCER CASES AND THE CENTERS OF ITS PREVENTION <i>Jana ROZMARINOVÁ</i>	717
OD SOCIÁLNÍCH INOVACÍ K ADVOKACII (SE ZAMĚŘENÍM NA MĚSTO BRNO) <i>Mírka WILDMANNOVÁ - Kristýna ZÁRUBOVÁ</i>	724
VÝDAJE NA SLUŽBY SOCIÁLNÍ PÉČE Z POHLEDU REGIONÁLNÍ ANALÝZY V ČESKÉ REPUBLICE <i>Renata HALÁSKOVÁ</i>	732
SPOLOČENSKÉ ASPEKTY FUNGOVANIA DETSKÝCH DOMOVOV VO VYBRANÝCH OBCIACH NUTS II ZÁPADNÉ SLOVENSKO <i>Katarína VILINOVÁ - Alena DUBCOVÁ - Jana KUČERÁKOVÁ</i>	740
RELATIONS WITH ROMA COMMUNITY IN THE CITY OF MOST <i>Monika NOVÁ</i>	749
EKONOMICKÁ HODNOTA DOBROVOLNICTVÍ V NEZISKOVÉ ORGANIZACI NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI <i>Nikola ŠMÍDOVÁ</i>	754

VĚZNICE SVĚTLÁ NAD SÁZAVOU: VLIVY NA MĚSTO A POSTOJ MÍSTNÍCH OBYVATEL	763
<i>Ondřej ŠERÝ - Irena HONSNEJMANOVÁ - Ondřej KREJČÍ - Vendula SVOBODOVÁ</i>	
KVALITA ŽIVOTA JAKO PREDIKTOR VOLEB PREZIDENTA ČESKA V LETECH 2013 A 2018	772
<i>František MURGAŠ</i>	
PRIESTOROVÁ KONCENTRÁCIA ANTI-SYSTÉMOVEJ STRANY V REGIÓNOCH SLOVENSKA	781
<i>Štefan REHÁK - Oliver RAFAJ - Tomáš ČERNĚNKO</i>	
FINANČNÍ GRAMOTNOST V SELHÁVAJÍCÍM STÁTĚ – CASE STUDY UKRAJINA	786
<i>Tadeáš PALA - Vojtěch MÜLLNER</i>	
SEZNAM AUTORŮ / LIST OF AUTHORS	793

WWW.ECON.MUNI.CZ/KOLOKVIUM
WWW.ECON.MUNI.CZ/COLLOQUIUM

**VPLYV CESTOVNÉHO RUCHU NA ROZVOJ MESTA
PIEŠŤANY****Impact of the tourism on the development of Piešťany town****MIROSLAVA TREMBOŠOVÁ¹****ALENA DUBCOVÁ¹****HILDA KRAMÁREKOVÁ¹****PETER TREMBOŠ²**¹Katedra geografie a regionálneho rozvoja
Fakulta prírodných vied

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Tr. A. Hlinku 1, 949 74 Nitra, Slovak Republic

E-mail: mtrembosova@ukf.sk, adubcova@ukf.sk, hkramarekova@ukf.sk

¹Depart. of Geography and Regional Development
Faculty of Natural Sciences

Constantine the Philosopher University in Nitra

²Oblasťná organizácia cest. ruchu Rezort Piešťany | ²Regional Tourism Organization Resort Piešťany
Kukučínova 21, 921 01 Piešťany, Slovak Republic
E-mail: peter.trembos@gmail.com**Anotace**

Cestovný ruch je významným fenoménom, ktorý formuje ľudskú spoločnosť. Ovplyvňuje nielen ekonomiku, ale má i výrazné sociálne, kultúrne a politické dopady. V špecifických prípadoch má tiež dôležitú centrotvornú funkciu. Potvrzuje to aj príbeh mesta Piešťany, ktoré sa vďaka rozvoju kúpeľného cestovného ruchu zmenilo z malého vidieckeho sídla s dominantnou poľnohospodárskou aktivitou na svetoznáme kúpeľné mesto so širokým spektrom ekonomických aktivít. Cieľom príspevku je na základe štúdiá historických materiálov, spracovania štatistických údajov, terénneho výskumu a vyhodnotenia dotazníkového prieskumu podnikateľského prostredia vyhodnotiť vplyv cestovného ruchu na sociálny a ekonomický rozvoj mesta. Stagnácia v počte prenocovaní, dlhodobý pokles počtu zahraničných návštevníkov i zmeny v ich skladbe a v preferenciách majú za následok pokles počtu ubytovacích zariadení a lôžok. Došlo k poklesu zamestnanosti v zariadeniach cestovného ruchu. Zvýšil sa podiel odchádzajúcich Piešťancov za prácou. Spolu s intenzívnym suburbanizačným procesom dochádza následkom týchto zmien k úbytku počtu obyvateľov mesta a k ich starnutiu. Mesto preto musí hľadať aj iné ekonomické aktivity, ktoré by zvrátili tento nepriaznivý vývoj.

Kľúčová slova

cestovný ruch, sociálny a ekonomický rozvoj mesta, suburbanizácia, zamestnanosť, podnikanie

Annotation

Tourism is an important phenomenon that shapes human society. It affects not only the economy but also has significant social, cultural and political implications. In specific cases, it also has an important center-making function. This is also confirmed by the story of the Piešťany Town which, thanks to the development of spa tourism, has changed from a small rural settlement with a dominant agricultural activity to a world-famous spa town with a wide range of economic activities. The aim of the paper is to evaluate the impact of tourism on the social and economic development of the town based on the study of historical materials, statistical data processing, field research and evaluation of the questionnaire survey of the enterprise environment. The stagnation in the number of overnight stays, long-term decline in the number of foreign visitors and changes in their composition and preferences result in a decrease in the number of accommodation facilities and beds. There has been a decline in employment in tourism facilities. The proportion of inhabitants leaving for work has increased. Along with the intense suburbanization process, these changes has led to a decline in the population of the town and its aging. Therefore, the town has to seek also other economic activities which would reverse this unfavorable development.

Key words

tourism, social and economic development of the town, suburbanization, employment, enterprise

JEL classification: R39

1. Úvod

V priebehu 19. a najmä 20. storočia sa kúpeľný cestovný ruch stal pre mesto Piešťany najvýznamnejším faktorom rozvoja. Vybudovaním prvého kúpeľného domu v roku 1822 začala premena z pôvodne vidieckeho sídla s poľnohospodárskou funkciou na najvýznamnejšie kúpeľné mesto Slovenska so širokým spektrom ekonomických aktivít. Rozvoj kúpeľníctva prináša rast zamestnanosti, zvyšuje príjmy, zlepšuje zdravie obyvateľov a celkovo zvyšuje kredit lokality. Je najdôležitejším atraktorom podmieňujúcim rozvoj hospodárskych aktivít v meste i v jeho zázemí.

2. Teoretické východiská

Téma cestovného ruchu a rekreácie, zvlášť problematika kúpeľného cestovného ruchu, rezonuje v odbornej literatúre už desaťročia. Autori sa v prevažnej miere zaoberajú ekonomikou prevádzky, manažmentom a marketingom. Z množstva prác zaoberajúcich sa touto problematikou možno spomenúť napríklad prácu Knopa a kol. (1999), Seifertovej (2003), Kostkovej (2010). Vývoj českého kúpeľníctva podrobne analyzuje Fialová (2004). Vzťahmi medzi týmto odvetvím a rozvojom lokality sa detailnejšie zaoberal napríklad Barta (2007). Kúpeľníctvo ako špecifické „priemyselné“ odvetvie podrobne analyzovali vo svojej práci z roku 2008 Bodeker a Cohen. Puczko a Smith (2009) tiež upriamili pozornosť na cestovný ruch zameraný na kúpeľníctvo a wellness. Na Slovensku sa vývoju kúpeľov a kúpeľníctva venovali napr. Mulík (1981), Eliašová (2009), (Fialová a Orosz, 2012). Viacero autorov venuje pozornosť aj zmenám, ktoré nastali v kúpeľníctve v trhových podmienkach. Tu možno spomenúť napr. prácu Budáka (2002) alebo Borvičákovej-Drotárovej (2012). Komplexný pohľad na túto tému prináša práca Matlovičovej a kol. (2013). Cestovný ruch v Piešťanoch a jeho vzťah k maloobchodnej sieti bol hodnotený v práci Tremboš a Trembošová (2014). Detailnejší rozbor vzťahu medzi cestovným ruchom a socioekonomickým rozvojom lokality doteraz nie je podrobne analyzovaný. Na rozdiel od iných foriem cestovného ruchu vzniká na destináciu špecifické požiadavky. Ich akceptovanie, spolu so sprievodnými javmi ako je napríklad rast ceny nehnuteľností, zákonite vedie k formovaniu špecifického osídlenia a charakteristického socioekonomického formátu takejto lokality.

3. Cieľ, dáta a metodika skúmania

Cieľom príspevku je poukázať na vplyv cestovného ruchu na rozvoj mesta Piešťany, demografické zmeny, zamestnanosť i dochádzku za prácou. Vstupné dáta súvisiace s cestovným ruchom, demografickým vývojom a zamestnanosťou obyvateľstva boli získané zo Štatistického úradu SR, pracoviska v Trnave. Vplyv podnikateľského prostredia v oblasti cestovného ruchu na rozvoj mesta bol zisťovaný prostredníctvom prieskumu 90 subjektov, ktorých prevádzky sa nachádzali najmä v centre mesta. Pri hodnotení významu jednotlivých oblastí pre rozvoj ich podnikania boli respondenti požiadaní, aby k vybraným ôsmim faktorom priradili bodové hodnotenie od 1 do 5 (1 – žiadny, 5 – veľmi veľký význam). Vyhodnotených bolo 29 došlých dotazníkov.

4. Cestovný ruch v Piešťanoch

Slovensko je v rámci Európy pokladané za tradičnú kúpeľnú destináciu s dávnou históriou, ktorá sa spája so vznikom prvých centier osídlenia. Tie boli často lokalizované nielen na trase významných obchodných ciest ako bola napríklad Jantárová cesta, ktorej jedna vetva prechádzala neďaleko Piešťan, ale aj v blízkosti termálnych prameňov. Prvá písomná zmienka o Piešťanoch je z roku 1113 v Zoborských listinách. Podrobnejší opis lokality, termálnych zdrojov, liečebných účinkov a spôsobu ich vyžívania uvádza Juraj Wernher (pôvodne Wernherus, 1549) vo svojom diele „De admirandis Hungariae aquis hypomnemation“ (O podivuhodných vodách Uhorska), kde ich označuje za najliečivejšie kúpele v Uhorsku. Hoci prvýkrát bolo dielo vydané v Bazileji v roku 1549 a v priebehu 16. storočia aj vo Viedni, v Antverpách, Kolíne nad Rýnom a vo Frankfurtu, na území dnešného Slovenska vyšlo až v roku 1713 v Trnave. Zo 16. storočia je zdokumentovaná aj informácia, že sa do Piešťan schádzali chorí za účelom liečby nielen z Uhorska, ale aj z Moravy, Čiech a Poľska.

Do medzinárodného povedomia sa kúpele dostali aj vďaka pôsobeniu českého exulanta, kniaz a básnika Adama Trajana z Benešova (1586 – 1650). V oslavnej básni „Saluberrimae Pistinienses Thermae“ (Najuzdravujúcejšie Piešťanské kúpele) vydané v Trenčíne v roku 1642 ospieval ich ozdravnú silu. Uvádza, že ich v hojnom počte navštevujú chorí aj z ďalekých krajov (Šipoš, 1992).

Moderný rozvoj piešťanských kúpeľov nastáva koncom 19. storočia. Je spojený s pôsobením rodiny Winterovcov. Začiatkom 20. storočia tu vyrástli v secesnom štýle viaceré kúpeľné hotely.

Rozvoj kúpeľníctva sa v meste nezastavil ani po dvoch svetových vojnách, zoštátnení a následnom znárodnení kúpeľov v 40-tych rokoch a ich privatizácii po roku 1989. Jadrom kúpeľného cestovného ruchu Piešťan je Kúpeľný ostrov, kde je koncentrovaná dominantná časť kúpeľnej liečby. Sírnato-hydrouhličitanová, vápenato-horčíková sírna voda tu vyviera z hĺbky až 2000 metrov a má teplotu do 69°C. Liečivé sírnate bahno, ktoré je raritou Piešťan sa využíva v liečbe reumatizmu, pri rehabilitácii pohybového aparátu a nervového systému. Najvýznamnejším prevádzkovateľom kúpeľnej liečby sú Slovenské liečebné kúpele Piešťany, a.s. V roku 2017 mali tržbu viac ako 37 mil. a zisk približne 1,5 milióna eur (www.finstat.sk). Počtom návštevníkov patria k najväčším kúpeľom Slovenska.

Vývoj základných indikátorov cestovného ruchu v Piešťanoch v rokoch 2007 až 2018 je uvedený v nasledujúcej tabuľke (tab. 1). V roku 2007 sa v Piešťanoch nachádzalo 49 ubytovacích zariadení s celkovým počtom lôžok 5 557. Do roku 2018 počet zariadení klesol na 40, lôžková kapacita sa znížila na 4 693 lôžok. Vývoj počtu návštevníkov mal nerovnomerný vývoj - po roku 2007 mal klesajúcu tendenciu až do roku 2009, kedy sa naplno prejavila globálna finančná kríza. To sa odzrkadlilo na prudkom poklese návštevníkov (o 17,60 % oproti roku 2008). Rok 2010 možno charakterizovať už ako rok stabilizácie, v ktorom sa zaznamenal, hoci minimálny, ale predsa len rastúci počet návštevníkov oproti roku 2009. Roky 2011 a 2012 sú roky s kolísavým vývojom. Od roku 2012 možno pozorovať stály nárast počtu návštevníkov, ktorý v roku 2018 dosiahol 116 813 osôb.

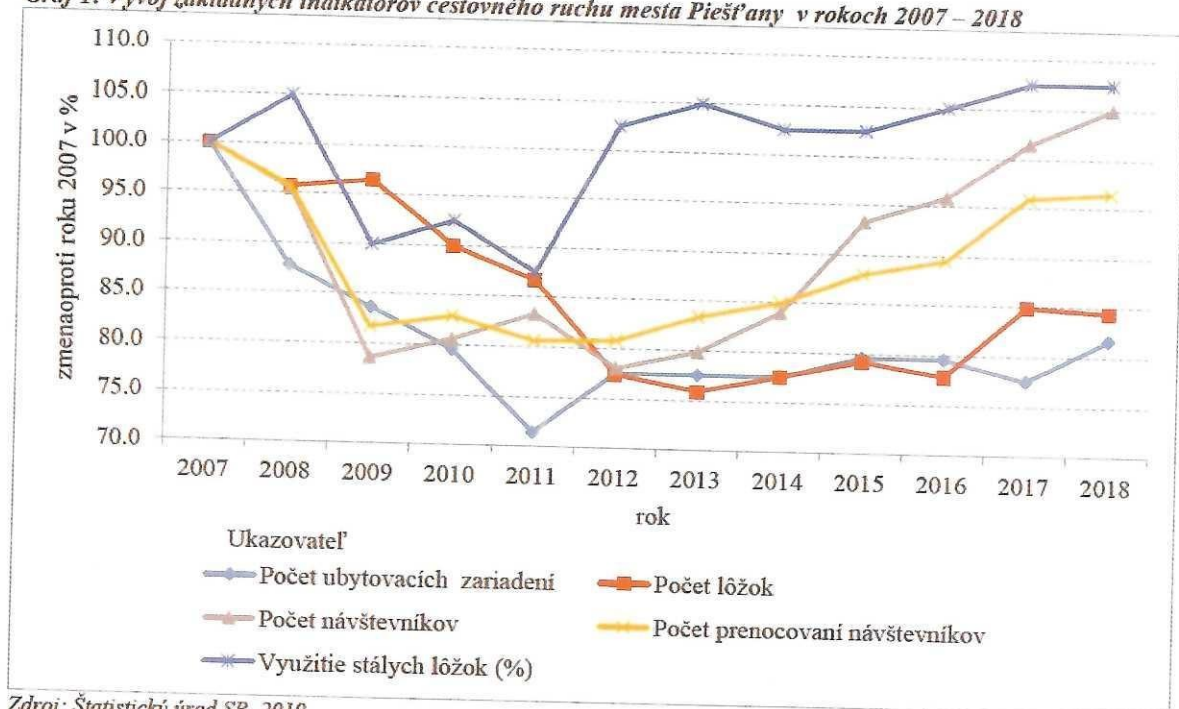
Tab. 1: Vývoj základných indikátorov cestovného ruchu mesta Piešťany v rokoch 2007 - 2018

Ukazovateľ	Počet ubytovacích zariadení	Počet lôžok	Počet návštevníkov	Počet prenocovaní návštevníkov	Využitie stálych lôžok (%)
2007	49	5 557	111 236	691 942	40
2008	43	5 317	106 148	662 185	42
2009	41	5 359	87 464	565 309	36
2010	39	4 999	89 653	573 746	37
2011	35	4 818	92 656	557 715	35
2012	38	4 303	86 828	559 089	41
2013	38	4 218	88 846	576 803	42
2014	38	4 308	93 412	587 764	41
2015	39	4 404	103 744	608 864	41
2016	39	4 327	106 666	619 262	42
2017	38	4 719	112 857	663 806	43
2018	40	4 693	116 813	667 624	43

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2019

S vývojom počtu návštevníkov úzko súvisí i počet prenocovaní, ktorý má po roku 2011 rastúci trend, v roku 2018 dosiahol hodnotu 667 624. Pomalší rast počtu strávených nocí oproti počtu ubytovaných hostí spôsobil skrátenie dĺžky pobytu z 6,2 (r. 2007) na 5,7 prenocovaní (r. 2018). Vývoj týchto základných indikátorov cestovného ruchu zobrazuje za obdobie rokov 2007 - 2018 graf 1. Hodnoty ukazovateľov v rokoch 2008 až 2018 sú prepočítané k roku 2007.

Graf 1: Vývoj základných indikátorov cestovného ruchu mesta Piešťany v rokoch 2007 – 2018

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2019

5 Výsledky a diskusia

5.1 Demografické zmeny

Snáď najlepšie možno dokumentovať rozvoj mesta na vývoji počtu jeho obyvateľov. V roku 1869 mali Piešťany iba 3472 obyvateľov. V priebehu ďalších 148 rokov sa tento počet znásobil 8-krát a v roku 2015 dosiahol 27 866. Maximum dosiahol v roku 1991, kedy v meste bývalo 33 176 obyvateľov (spolu s aglomerovanou obcou Banka). S rozvojom kúpeľníctva nastupuje aj rozvoj ďalších, hlavne obslužných odvetví cestovného ruchu, napr. hotelierstvo, reštauračné služby, školstvo a pod., ktoré vytvárali pracovné príležitosti aj pre obyvateľov zázemia mesta. Výrazný podiel na raste počtu obyvateľov má aj socialistická industrializácia (výstavbou veľkých podnikov Chirana, Tesla).

Po roku 1989 sa začali prejavovať trendy vedúce k regresii počtu obyvateľov v meste. Jedným z najvýznamnejších faktorov podieľajúcim sa na znižovaní počtu obyvateľov mesta je popri nízkom prirodzenom prírastku suburbanizačný proces (graf 2). Počet obyvateľov mesta Piešťany v rokoch 2001 až 2011 poklesol o 7,6%, zatiaľ čo v priľahlých obciach vzrástol od 7% v Krakovanech po 21,2% v Moravanech nad Váhom. V celom okrese Piešťany bol za toto obdobie zaznamenaný pokles počtu obyvateľov o 1,2%.

Graf 2: Zmeny v počte obyvateľov vo vybraných obciach okresu Piešťany roku 2011 vo vzťahu k roku 2001

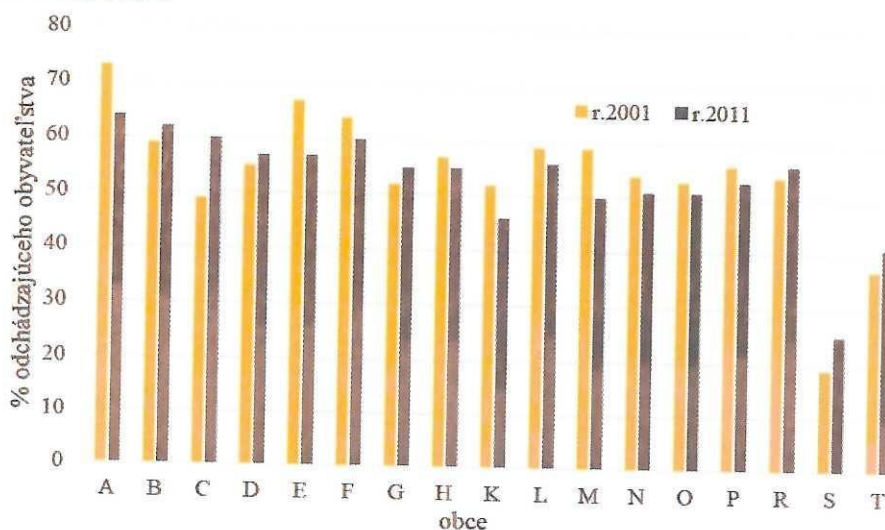
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

Starnutie obyvateľstva je ďalším z negatívnych javov, ktorými sa Piešťany vyznačujú. Je výsledkom viacerých procesov. Vývoj priemerného veku obyvateľov mesta vzrástol z 41,45 (v roku 2007) na 44,46 (v roku 2015). Populácia mesta je staršia o 4,33 roku ako populácia Slovenska (40,13). Tento trend dokumentuje aj index starnutia, ktorý sa zvýšil z 131,14 na 173,35 (priemer v SR je 94,22).

5.2 Zamestnanosť

V roku 2001 bolo v meste Piešťany 15 249 ekonomicky aktívnych obyvateľov (EAO). Do roku 2011 poklesol ich počet o 12,3% na 13 375. V sektorovej štruktúre rastie ich podiel v terciárnom sektore, ktorý sa zvýšil z 53,9% (8 220 osôb v roku 2001) na 66,24% (8 860 osôb v roku 2011). Najväčším zamestnávateľom tohto sektora hospodárstva sú Slovenské liečebné kúpele Piešťany, a. s. zamestnávajúce do 1000 pracovníkov. V cestovnom ruchu a v nadväzujúcich odvetviach potom podľa veľkosti prevládajú najmä malé a stredné podniky. Oproti roku 2001 sa v meste sa zvýšila odchádzka za prácou. V roku 2001 odchádzalo za zamestnaním 2 890 osôb (19% EAO) a v roku 2011 už 3 343 osôb (25% EAO). Z toho do iných obcí v rámci okresu Piešťany za prácou odchádzalo 571 osôb, do iných okresov 2 078 a do zahraničia 694 osôb. Mesto Piešťany sa tak postupne stáva typickou rezidenčnou lokalitou. Jeho obyvatelia hľadajú vhodné, zvyčajne lepšie platené zamestnanie mimo mesta. Najvyššia miera odchodu za prácou je medzi pracujúcimi v priemysle (823 osôb), v oblasti vzdelávania, zdravotníctva a verejnej správy (727 osôb) a. vzhľadom na vývoj cestovného ruchu v meste, aj v hotelierstve, stravovacích zariadeniach a obchode (579 osôb). Na pracovných pozíciách v meste Piešťany sa vo veľkej miere uplatňujú aj obyvatelia okolitých obcí. Ich miera dochádzky za zamestnaním (graf 3) sa v súčasnosti pohybuje v priemere nad 50%. Aj tu však došlo k výrazným zmenám. Celkovo do Piešťan dochádzalo v roku 2001 za prácou 8 033 osôb, v roku 2011 už len 6 235 osôb, čím došlo k poklesu o 22% (z toho denná dochádzka dosahovala 4 364 osôb). Pomer medzi EAO prichádzajúcimi a odchádzajúcimi za prácou dosiahol zmenu z 2,8:1,0 v roku 2001 na hodnotu 1,9:1,0 v roku 2011.

Graf 3: Podiel za prácou odchádzajúcich obyvateľov vo vybraných obciach okresu Piešťany v rokoch 2001 a 2011

Obce: A – Banka, B – Bašovce, C – Borovce, D – Drahovce, E – Ducové, F – Hubina, G – Krakovany, H – Moravany, K – Ostrov, L – Rakovice, M – Ratnovce, N – Sokolovce, O – Trebatice, P – Veľké Orvište, R – Veselé, S – Piešťany, T – okres Piešťany

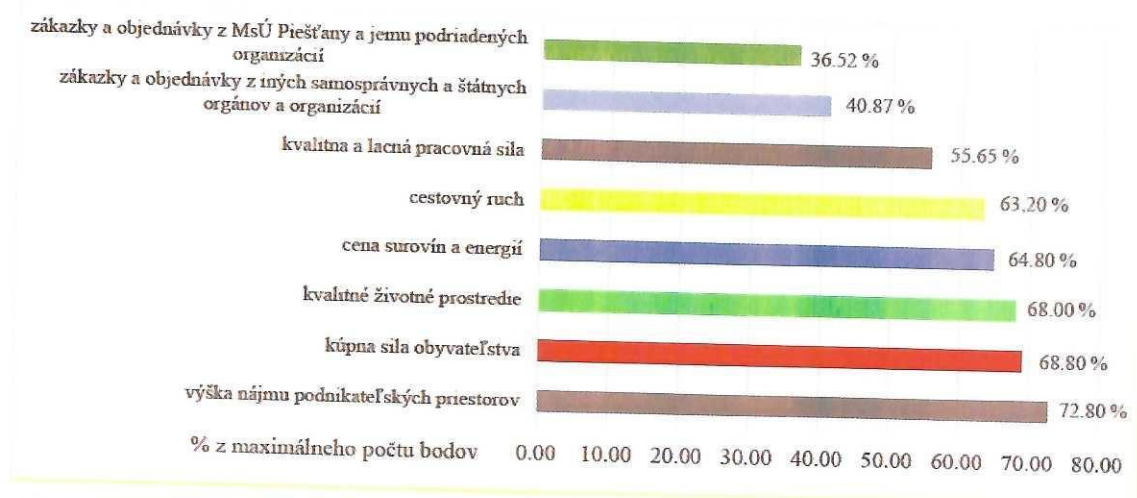
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

5.3 Podnikanie

Cestovný ruch ako hlavné odvetvie rozvoja mesta výrazne ovplyvňuje aj podnikateľské prostredie. V prieskume podnikateľského prostredia bolo oslovených 90 subjektov, ktorých prevádzky sú lokalizované najmä v centre mesta, kde je najväčší pohyb návštevníkov, resp. kúpeľných hostí. Tieto subjekty pôsobia v oblasti maloobchodu, služieb a cestovného ruchu. Odpovede zaslalo 29 subjektov, ktoré tvorili síce len 32% zo všetkých oslovených, ale ktoré riadili až 61% prevádzok podnikajúcich v cestovnom ruchu Piešťan v roku 2014. Z testovaných ôsmich faktorov vplyvajúcich na podnikateľské prostredie (graf 4), podnikatelia ako najvýznamnejší vybrali výšku nájmu

podnikatelských priestorov. Podľa respondentov je neporovnateľne vyššia ako v iných mestách. Tento faktor získal až 72,80% z maxima 115 bodov.

Graf 4: Vyhodnotenie otázky: „Aký význam má pre Vaše podnikanie?“

Zdroj: vlastný terénny výskum, 2014

Len o 4 percentuálne body za ním je kúpna sila obyvateľstva (68,80%). Potesiteľné je, že podnikatelia chcú podnikat' v kvalitnom životnom prostredí (68%). Samotný cestovný ruch, ktorý ovplyvňuje rozvoj mesta, sa prekvapujúco umiestnil až na piatom mieste (63,20%). Predpokladáme, že je chápaný ako prirodzená súčasť prostredia a preto nie je až v takej miere vnímaný ako niečo výnimočné. Fundovanú odpoveď na túto otázku by však bolo možné získať len podrobnejším výskumom. Za faktory s nižším významom sú považované objednávky z MsÚ Piešťany a jemu podriadených organizácií (36,52%) a z iných samosprávnych a štátnych orgánov a organizácií (40,87%).

6. Záver

Piešťany sú dnes nepochybne najvýznamnejšie slovenské kúpele. Kvalitou prírodných liečivých zdrojov (termálne vody a bahno), bohatou históriou kúpeľníctva, rozsahom i úrovňou poskytovaných zdravotníckych služieb, celkovým chápaním komplexnej kúpeľnej liečebnej starostlivosti a dosahovanými liečebnými účinkami sa zaraďujú medzi najpríťažlivejšie protireumatické kúpele Európy, ktoré sú vyhľadávané návštevníkmi z celého sveta. Ich význam môže rásť aj pod vplyvom demografického vývoja starnutia obyvateľstva Európy. Častokrát totiž cieľom návštevy liečebných kúpeľov býva už nielen vyliečenie, doliečenie, rehabilitácia, ale aj prevencia, chuť na chvíľu spomaliť, venovať sa zdravému spôsobu života a sebe samému. Okrem toho sú Piešťany popri liečebnom význame aj atraktívnym, vyhľadávaným a navštevovaným strediskom domáceho i zahraničného cestovného ruchu, rekreácie a športu. Stali sa významným kultúrnym a spoločenským centrom s množstvom aktivít počas celého roka. Odraz kúpeľníctva možno nájsť aj v zriadení pobočiek dvoch vysokých škôl, Inštitútu fyzioterapie, balneológie a liečebnej rehabilitácie v Piešťanoch ako pracoviska Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave a Ústavu sv. Pátra Pia Vysoké školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave. Na základe štúdia historických materiálov, spracovania dostupných štatistických údajov a vyhodnotenia dotazníkového prieskumu podnikateľského prostredia sme identifikovali niekoľko trendov, ktoré sa primárne prejavujú v oblasti cestovného ruchu, ale sekundárne majú značný dopad aj na ekonomický a sociálny rozvoj Piešťan. Z najvýznamnejších možno spomenúť dlhodobý pokles počtu zahraničných návštevníkov, zmeny v ich skladbe a v preferenciách, s tým súvisiaci pokles počtu ubytovacích zariadení a lôžok, výrazný pokles zamestnanosti v zariadeniach cestovného ruchu, úbytok počtu obyvateľov mesta, starnutie obyvateľstva, zvýšenie podielu odchádzajúcich za prácou a zintenzívnenie suburbanizačného procesu. Ten má v prípade Piešťan špecifický charakter, ktorý spočíva nielen v odchode doterajších obyvateľov mesta na blízky vidiek, ale aj v rozvoji priemyselných a iných ekonomických aktivít v týchto sídlach. Tie poskytujú pracovné príležitosti aj pre obyvateľov Piešťan.

Literatura

- [1] BARTA, Y. (2007). *Kurort Stützerbach - von einer Herberge zum Weltdorf - Verlust des Prädikates Kneipp-Kurort durch die Problematik Stadtschrumpfung*. Germany: Grim. ISBN 978-3-638-71163-0.
- [2] BODEKER G., COHEN, M. (2008). *Understanding the Global Spa Industry: Spa Management*. Amsterdam: Elsevier. ISBN 978-0-750-68464-4.
- [3] BORVIČÁKOVÁ-DROTÁROVÁ, E. (2012). Vplyv globalizácie na kúpeľný cestovný ruch, trendy a megatrendy v tomto sektore. [online]. [cit. 2016-01-12]. Dostupné z: http://of.euba.sk/merkur_2012_cd/.../Barvirčáková%20Drotárová_Eva.pdf.
- [4] BUDÁK, F. (2002). Postavení lázeňství v transformačním období české společnosti. MP, PŘÍF, Univerzita Karlova, v Praze.
- [5] ELIAŠOVÁ, D. (2009). Slovenské kúpeľníctvo v historickom kontexte. In *Kontexty kultúry a turizmu*, vol. 2, no. 2, pp. 28 – 31. ISSN 1337-7760.
- [6] FIALOVÁ, D. (2004): České lázeňství. *Geografické rozhledy*, vol. 13, no. 3, pp. 76–77. ISSN 1210-3004.
- [7] FIALOVÁ, D., OROSZ, O. (2012): Vývoj lázeňství na území dnešního Slovenska (v období od konce 16. století do současnosti). *Kladyán*, vol. 8-9, no. 2, pp. 94–106. ISSN 1212-9690.
- [8] FINSTAT, (2016). [online] [cit. 2016-01-12] Dostupné na: www.finstat.sk.
- [9] KNOP, K., a kol. (1999). *Lázeňství: ekonomika a management*. Praha: Grada Publishing. ISBN 80-7169-717-6.
- [10] KOSTKOVÁ, M. (2010). *Management hotelového provozu*. Karviná: Sluopf. ISBN 978-80-7248-633-5.
- [11] MATLOVIČOVÁ, K., J. KOLESÁROVÁ, ŽIDOVÁ, A. (2013). Slovak spas in the context of change – current conditions, issues and challenges. In Dej M., Huculak M., Jarczewski W: *Recreational use of geothermal water in Visegrad Group countries*, Institute of Urban Development, Kraków, Poland, pp. 161 - 173. ISBN 978-83-89440-67-9.
- [12] MULÍK, J. (1981). *Dejiny kúpeľov a kúpeľníctva na Slovensku*. Martin: Osveta.
- [13] PUCZKÓ, L., SMITH, M. (2009). *Health and wellness tourism*. Oxford: Butterworth-Heinemann. ISBN 978-0-7506-8343-2.
- [14] SEIFERTO VÁ, V. (2003) *Marketing v lázeňském cestovním ruchu*. Praha: Pragoline. ISBN 80-86592-00-6.
- [15] ŠÍPOŠ, J. (1992). *Piešťany v premenách vekov*. Bratislava: Obzor. ISBN 80-215-0197-9.
- [16] ŠTATISTICKÝ ÚRAD SR - pracovisko Trnava. 2015. *Interné materiály*.
- [17] TRAJANUS BENESCHOVINUS, A. (1642). *Saluberrimae Pistinienses Thermae*. Trenchinii.
- [18] TREMBOŠ, P., TREMBOŠOVÁ, M. (2014). Cestovný ruch a maloobchodná sieť. In *Aktuální problémy cestovního ruchu „Cestovní ruch a jeho dopady na společnost“, sborník z mezinárodní konference* [online] Jihlava : Vysoká škola polytechnická Jihlava, pp. 239 - 248 [cit. 2016-03-20]. ISBN 978-80-87035-87-0. Dostupné z: <https://kcr.vspj.cz/konference-aktualni-problemy-cestovniho-ruchu-2014>
- [19] WERNHERUS, George. *De admirandis Hungariae aquis hypomnemation*. Coloniae 1545. Basileae 1549. Viennae 1551.

Príspevok je súčasťou riešenia grantového projektu VEGA 1/0040/18 „Stredoveké historické cesty na juhozápadnom Slovensku v kontexte stredoeurópskej dopravnej siete a ich odkaz“ a projektu APVV-18-0185 "Transformácia využívania kultúrnej krajiny Slovenska a predikcia jej ďalšieho vývoja".